

Vývoj regulace online platforem v ČR: příklady z praxe

VERONIKA ŽOLNERČÍKOVÁ, PH.D. STUDENT NA
ÚSTAVU PRÁVA A TECHNOLOGIÍ MUNI

Úvod

- ▶ Téma: vývoj regulace online platforem v ČR, cíle, metody
- ▶ 2 možnosti přístupu k regulaci: sektorový a generální
- ▶ Regulace služby Uber pop - novelizace již existujících předpisů o taxislužbě
- ▶ Debatovaná regulace ubytovací služby Airbnb
- ▶ "Kde nalezne regulátor hranici mezi tím, co spotřebitel chce a co potřebuje pro efektivní ochranu svých práv?"
- ▶ Možnosti budoucího vývoje

- ▶ Online platforma zprostředkovávající služby vs. sdílená ekonomika

Cíle regulace online platforem

- ▶ Umožnění využívání digitálních technologií za minimalizace negativních dopadů – dopady na veřejné rozpočty, trh práce, ubytovací kapacity a ceny bydlení
- ▶ Vyjasnění právní odpovědnosti za služby – platforma v pozici nezávislého třetího, není součástí smluvního vztahu mezi poskytovatelem a příjemcem služby, ale ve smluvním vztahu ke každému z nich zvlášť – odpovědnost je přesunuta na nepodnikatelské subjekty – nejsou garantována spotřebitelská práva
- ▶ Zajištění stejných standardů jako u tradičních služeb – vysoká efektivita služeb je způsobena nejen digitálními technologiemi, ale i snížením standardů – nejsou garantována spotřebitelská práva

Volba regulatorního přístupu

- ▶ Zachování současného stavu (status quo) - bez změny regulace, ponechání řešení na soudech, viz předběžné opatření vydané KS Brno zakazující provoz služby UberPOP v Brně
- ▶ Sektorový přístup
- ▶ Generální přístup – co je podnikání a co ne (čas strávený poskytováním služby, výše příjmů), informační povinnost vůči uživatelům platformy o jejich PaP (příklad Estonska)
- ▶ Soukromé vs. veřejné právo – záleží na tom, co přesně platforma dělá, do jakých právních vztahů vstupuje
  - ▶ Máme hájit spotřebitelova práva nebo ne? Je smluvní strana schopna efektivně sama hájit svá práva?

Volba regulačního přístupu II

- ▶ Soukromé vs. veřejné právo – základ problematiky
- ▶ Např. poskytovatelé ubytování – jedná se o profesionály? Jedná se o spotřebitele? Není jasné napříč platformou, situace se může lišit uživatel od uživatele, případně na základě regulatorní úpravy v jednotlivých místech, kde je platforma používána.
- ▶ Rozlišení důležité pro uplatnění Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti
  - ▶ Rozlišení nikoliv mezi druhy platforem, ale mezi různými aktivitami, co platformy provozují
- ▶ Nizozemské právo – rozlišení pasivního a aktivního agenta
- ▶ Tento problém je obecně problémem práva ICT

UberPOP

- ▶ Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě – oprávnění k provozování taxislužby, označení lucernou s nápisem „taxi“, vybavena taxametrem, znalost místopisu
- ▶ UberPOP – rychlý příjezd řidiče, „nízká cena“, kontrola řidiče (údaje, hodnocení), předchozí kontrola cesty, předchozí kontrola částky
  - ▶ Řidič dostane jenom velmi malé procento z tržby – 15 – 30% z účtované částky
  - ▶ Spotřebiteli nejsou zaručeny kvalitní řidičské schopnosti ani stav auta
  - ▶ Přesto obě strany o zprostředkovatelskou službu projevují zájem
- ▶ Důsledkem je též zvýšení provozu a využití infrastruktury – dopravci se však finančně nepodílí na budování a udržování silnic
- ▶ Návrh: Upuštění od podmínek pro provozování „klasické“ taxislužby – vyrovnání konkurenceschopnosti obou služeb

Airbnb

- ▶ Ubytování se nepodílí na veřejném rozpočtu – nepřispívají na veřejné služby (osvětlení, úklid)
- ▶ Spekulace s byty, skupování bytů za cílem nabízení ubytovacích služeb
- ▶ Rušení nočního klidu, narušení soukromí v domě
- ▶ Zákon č. 565/1990 Sb., zákon České národní rady o místních poplatcích
- ▶ Návrh: krátkodobý pronájem jako způsob podnikání – omezení doby či počtu krátkodobých pronájmů v gesci obce
- ▶ Návrh: stanovy SVJ mohou zakázat či omezit krátkodobé pronájmy v domě
- ▶ Návrh: zavedení pojmu digitální platforma do ObčZ

Srovnání

- ▶ Velmi regulovaný sektor vs. nově regulovaný sektor
- ▶ Proč má spotřebitel zájem o službu, která je méně bezpečná, a to v sektoru, který je velmi dobře regulován?
- ▶ Regulace Airbnb zasahuje výrazně do vlastnického práva, je obtížné definovat, jaké činnosti zakázat či omezit a jaké povolit
- ▶ Rovněž je zde problém vymahatelnosti – vymáhání povinností může představovat další omezení – narušení soukromí
- ▶ Airbnb je obtížné podřadit pod hoteliérské služby – definičně se překrývá s pronájmem (definice prostor určených k pobytu)
- ▶ Cesta pomocí přesného definování, co platforma dělá – selhává, protože popisuje technologii, nikoliv PaP s ní spojená

Vývoj

- ▶ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/1150 ze dne 20.června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb
  - ▶ Čl. 2 odst. 2 – definice online zprostředkovatelské služby
  - ▶ Zahrnuje internetové vyhledávače, Airbnb, booking
  - ▶ Transparentnost – především zajištění informační povinnosti
  - ▶ Účinnost 12. 7. 2020
- ▶ Německá úprava – řešení berlínské situace, jedna z nejpřísnějších regulací Airbnb, nelze krátkodobě pronajímat bez licence, pronájem druhého a dalšího bytu je speciálně zpoplatněn

Děkuji za pozornost!

